

Koll på tatueringar

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Tatueringar har använts av människor i tusentals år. Den här boken berättar hur det går till att tatuera och hur användandet av tatueringar har förändrats under historiens gång. Läs till exempel om sjömanstatueringar och olika stilar inom tatueringskonsten.

Serien *Koll på ...* är framtagen för högstadiet men passar också väl för äldre läsare, liksom för de läsare som vill ta steget från böckerna i serien *Fakta om ...* till en lite större utmaning.

LGR 22 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syfte, avsändare och sammanhang. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten. (SV åk 7–9)
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte, mottagare och sammanhang. Talmanus samt analoga och digitala verktyg för att planera och genomföra muntliga presentationer. (SV åk 7–9)
- Sakprosatexter för ungdomar och vuxna. Beskrivande, förklarande, utredande, instruerande och argumenterande texter. Texternas syfte, innehåll, uppbyggnad och språkliga drag. Kombinationer av olika texttyper. (SV åk 7–9)
- Språkliga strategier för att minnas och lära genom att identifiera nyckelord och föra anteckningar. (SV åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Gemensam och enskild läsning. Strategier för att avkoda och förstå olika texter. Att urskilja texters budskap och syfte. Att urskilja innehåll som kan vara direkt uttalat eller indirekt uttryckt i texten. (SV åk 7–9)
- Sakprosatexter för ungdomar. Beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter. Texternas syfte, innehåll, uppbyggnad och typiska språkliga drag. (SV åk 7–9)
- Muntliga presentationer och muntligt berättande. Anpassning till syfte, mottagare och sammanhang. Stödord samt analoga och digitala verktyg för att planera och genomföra muntliga presentationer. (SV åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift samt med andra former för kommunikation.
- Läsa och reflektera över skönlitteratur och andra texter.

FÖRE LÄSNINGEN

Titta på bokens omslag och diskutera i klassen:

- Beskriv omslaget.
- Varför tror ni att de har valt just det typsnittet (bokstävernas utseende) på titeln?
- Vad tycker ni om färgerna de har valt?
- Vad fick er att välja just den här boken?

EFTER LÄSNINGEN

Låt eleverna diskutera i grupper eller i klassen:

- Har ni lärt er något som ni inte visste innan?
- Är det något ni undrar över som ni inte har fått svar på?
- Var det något ni hade velat läsa mer om?
- Vad tycker ni om illustrationerna (bilderna) i boken?
- Hur är språket i boken? Lätt eller svårt att förstå?

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Vad är det?

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad använder man för att tatuera?
Nål och färg.
2. I vilket yrke blev tatueringar först vanliga?
Sjömansyrket.
3. Vad kallas en person som gör tatueringar?
Tatuerare.
4. Vad tror man att tatueringar i ansiktet hade för syfte förr?
De skulle visa vilken stam man tillhörde.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

5. Vad är en mumie?
En kropp som finns kvar trots att personen har varit död väldigt länge.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

6. Vad är en sjömanssymbol? Ge några exempel.
Eget svar.

Så går det till

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

7. Varför är det flera små spetsar i en tatueringarnål?
För att det krävs så många nålstick för att göra en tatuering.
8. Vad fanns i färgen förr i tiden?
Sot, vatten, urin, växtsav och växtolja.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

9. Ungefär när uppfanns den första tatueringmaskinen?
I slutet av artonhundratalet.
10. Varför finns det regler om vad färgerna får innehålla?
Kemikalier kan påverka hälsan/göra en sjuk.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

11. Vad tror du händer om färgen hamnar i fel hudlager?
Eget svar.

Varför det heter så

Fråga på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

12. Varifrån kom ordet *tatau* från början?
Polynesien.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

13. Vad kan man säga att ordet tatuering betyder?
Att göra märken.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

14. Var ligger Polynesien? Kan du peka ut det på en karta?
I Södra Stilla havet, mellan Oceanien och Sydamerika.

Då och nu

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

15. När började tatueringar bli vanliga?
På 1970-talet.
16. Vad kan tatueringar berätta bland kriminella?
De kan visa vilka brott man har begått och hur många gånger man har suttit i fängelse.
17. Ge exempel på hur tatueringar har använts på dåliga sätt.
För att märka slavar, fångar och kriminella.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

18. Varför tycker en del äldre människor inte om tatueringar?
För att tatueringar tidigare var kopplade till något dåligt, de fanns bara i vissa grupper.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

19. Känner du någon som har tatueringar? Berätta.
Eget svar.

Tatuering i Norden

Frågor på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

20. I vilket land finns världens äldsta studio för tatueringar?
I Danmark.
21. Vad är Doc Forest?
En tatuerare och en tatueringstudio.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

22. Vad är en lärling?
En elev, någon som har lärt sig ett yrke av någon person.
23. Många kände sig hotade av Heidi. De gillade inte att hon var ny och kvinna. Men vad var det de var rädda för?
De var rädda att hon skulle vara skickligare än dem.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

24. Känner du till någon tatueringare eller studio? Finns det någon där du bor?
Eget svar.

Vad man kan tatuera**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

25. Varför är det bra att fråga tatueringaren om råd när man ska välja motiv?
Tatueringaren kan hantverket och vet vad som blir bra.
26. Vad är *flash sheet*?
En tavla med motiv att välja mellan.
27. Vad kallas den gammaldags stilen?
Old school eller traditional.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

28. Vad var fördelen med att bara få välja från färdiga motiv?
Tatueringarna visste att det skulle bli bra för att det var motiv de var bra på.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

29. Om du skulle välja en tatuering, skulle du välja en svart och grå eller en i färg?
Eget svar.

Några motiv**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

30. Vilket motiv sägs skydda mot att drunkna?
Gris och tupp.
31. Vilket motiv består luffarprickar av?
Tre prickar mellan tummen och pekfingeret.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

32. Många tatueringar är symboler. Vad är en symbol och vad är den till för?
De är en sorts budskap, till sig själv och till andra.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

33. Tror du man väljer olika motiv beroende på kön och ålder?
Eget svar.
34. Finns det mode när det gäller motiv?
Eget svar.

Hur ont gör det?**Fråga på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

35. Vad påverkar hur ont det gör?
Var på kroppen man tatuerar och hur känslig man är mot smärta.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

36. Är det värt att göra saker som gör ont för att bli snygg?
Eget svar.

Förbud mot tatueringar**Frågor på raden** (Du hittar svaret direkt i texten.)

37. Vem bestämmer var man får tatuera sig?
I vissa länder finns det lagar. Annars bestämmer tatueringen eller man själv.
38. Vad finns det för problem med att ta bort tatueringar?
Det är dyrt och gör ont.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

39. Varför är det just ansikte, hals och händer som en del inte vill tatuera?
De kroppsdelarna kan inte gömmas under vanliga kläder.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

40. Kan man ha tatueringar överallt inom alla yrken? Kan man ha vilka motiv som helst inom alla yrken? Förklara.
Eget svar.

Några sista ord

Fråga på raden (Du hittar svaret direkt i texten.)

41. Vad är viktigast att tänka på innan man tatuerar sig?
Att man gör det för sin egen skull och att man är helt säker.

Fråga mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

42. Varför finns det risk att man ångrar sitt motiv?
Saker i livet förändras, man kanske inte gillar samma saker när man blir äldre.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

43. Är 18 år en bra åldersgräns eller borde den vara lägre eller högre?
Eget svar.